

Oikeusministeriö

22.2.2024

Viite: VN/27452/2020

Työryhmän mietintö julkisuuslain ajantasaistamisesta

Oikeusministeriö on pyytänyt tasavallan presidentin kanslialta lausuntoa otsikkoasiasta. Tasavallan presidentin kanslia (jälj. *kanslia*) kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta määräajan jälkeen.

Kanslia tuo lausunnossaan esille ainoastaan yleisiä huomioita työryhmän ehdotuksesta. Samalla kanslia esittää, että sille varataan mahdollisuus osallistua julkisuuslain uudistamistyöhön 1.3.2024 jälkeen, uuden tasavallan presidentin astuttua toimeensa.

Julkisuuslain uudistaminen on tarpeen. Tasavallan presidentin ja kanslian toiminnan erityispiirteet olisi kuitenkin tärkeä huomioida julkisuuslakia uudistettaessa. Lähtökohtana sanotulle on, että tasavallan presidentin kansliasta annetussa laissa (*kanslialaki*) säädetään tasavallan presidentin ja kanslian asioiden ja asiakirjojen julkisuuteen sovellettavan julkisuuslakia (kansliain 83.1 §).

Ehdotuksen mukaan julkisuuslain soveltamisala (4 §) yksinkertaistettaisiin vastaamaan hallintolaissa omaksuttua tapaa. Kanslia pitää ratkaisua tarkoituksenmukaisena ja toteaa, että hallintolain 2 §:n 2 momentissa on nimenomaisesti todettu lakia sovellettavan tasavallan presidentin kansliassa. Sen sijaan tasavallan presidentti on valtiollinen instituutio eikä viranomainen, joten julkisuuslain soveltumisesta tasavallan presidentin asiakirjoihin on jatkossakin syytä säätää kanslialaissa.

Nyt ehdotettu asiakirjan määritelmän uudistaminen on tarkoituksenmukaista tiedonvälitystapojen muututtua. Todettakoon kuitenkin, että viranomaisen asiakirjan määritelmä, erityisesti liittyen sisäisen asiakirjan käsitteeseen ja julkisuuslaissa omaksuttuun viranomaisten erillisyyden periaatteeseen, saattaa käytännössä joissain tilanteissa olla vaikeasti yhteensovitettavissa tasavallan presidentin ja kanslian aseman ja toiminnan kanssa. Niin ikään jatkotyössä olisi mietittävä voidaanko tasavallan presidentin ja kanslian asiakirjojen osalta asiakirjan määritelmä sitoa arkistoinnin sijaan tiedonhallintalakiin, koska tiedonhallintalakia ei tasavallan presidenttiin sovelleta ja kansliaan vain osin.

Työryhmän toimeksiantoon ei kuulunut julkisuuslain 24.1 §:ssä säädettyjen salassapitoperusteiden ajantasaistaminen, joskin tätäkin pykälää mietinnössä on sivuttu. Tältä osin kanslia toteaa, että myös salassapitoperusteet ovat osin vanhentuneita eivätkä kaikilta osin vastaa nykypäivän vaatimuksia. Esimerkkeinä mainittakoon kansallisen turvallisuuden ja valtionjohdon henkilöturvallisuuden varmistaminen.

Hiski Haukkala
Kansliapäällikkö

Päivi Pietarinen
Oikeudellinen neuvonantaja

TPK/200/2023-TPK-3

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: